

Kapitel 1: Anvendelsesområde og definitioner m.v.

Til kapitel 1

Kapitel 1 omfatter §§ 1-6 a. I § 1 afgrænses de virksomheder og personer, som loven finder anvendelse på, og § 2 indeholder definitioner af en lang række begreber, som er væsentlige ved anvendelsen af loven. §§ 3 og 4 definerer lovens hvidvaskbegreb, henholdsvis finansiering af terrorisme. § 5 indeholder det såkaldte kontantforbud, § 6 fastsætter en pligt til at tage falske eller formodet falske mønter og pengesedler ud af omløb, og § 6 a forbyder anvendelse af 500 euro-sedler i Danmark.

§ 1 Denne lov finder anvendelse på følgende virksomheder og personer, herunder filialer, distributører og agenter af disse her i landet:

1. Pengeinstitutter.
2. Realkreditinstitutter.
3. Fondsmæglerselskaber.
4. Livsforsikringselskaber og tværgående pensionskasser.
5. Sparevirksomheder.
6. Udstedere af elektroniske penge og udbydere af betalingstjenester omfattet af bilag 1, nr. 1-7, i lov om betalinger.
7. Forsikringsformidlere, når de formidler livsforsikringer eller andre investeringsrelaterede forsikringer.
8. Øvrige virksomheder og personer, der erhvervsmæssigt udøver en eller flere af aktiviteterne som nævnt i bilag 1, jf. dog stk. 6.
9. Investeringsforvaltningsselskaber og forvaltere af alternative investeringsfonde, hvis disse virksomheder har direkte kundekontakt.
10. Danske UCITS og alternative investeringsfonde, hvis disse virksomheder har direkte kundekontakt.
11. Operatører af et reguleret marked, der har fået tilladelse i Danmark til at være auktionsplatform i henhold til Europa-Kommissionens forordning 2010/1031/EU af 12. november 2010 om det tidsmæssige og administrative forløb af auktioner over kvoter for drivhusgasemissioner og andre aspekter i forbindelse

- med sådanne auktioner i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF om en ordning for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Fællesskabet.
12. **Aktører, som har tilladelse til at byde direkte på auktioner, der er omfattet af Europa-Kommissionens forordning 2010/1031/EU af 12. november 2010 om det tidsmæssige og administrative forløb af auktioner over kvoter for drivhusgasemissioner og andre aspekter i forbindelse med sådanne auktioner i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF om en ordning for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Fællesskabet, og som ikke allerede er omfattet efter nr. 1 og 3.**
 13. **Advokater,**
 - a. når de yder bistand ved rådgivning om eller udførelse af transaktioner for deres klienter i forbindelse med
 - i. køb og salg af fast ejendom eller virksomheder,
 - ii. forvaltning af klienters penge, værdipapirer eller andre aktiver,
 - iii. åbning eller forvaltning af bankkonti eller værdipapirdepoter,
 - iv. tilvejebringelse af nødvendig kapital til oprettelse, drift eller ledelse af virksomheder eller
 - v. oprettelse, drift eller ledelse af virksomheder, fonde m.v., eller
 - b. når de på en klients vegne og for dennes regning foretager en finansiel transaktion eller en transaktion vedrørende fast ejendom.
 14. **Revisorer og revisionsvirksomheder godkendt i henhold til revisorloven.**
 15. **Ejendomsmæglere og ejendomsmæglervirksomheder, herunder når de optræder som mellemænd i forbindelse med udlejning af fast ejendom.**
 16. **Virksomheder og personer, der i øvrigt erhvervmæssigt leverer samme ydelser som de i nr. 13-15 nævnte persongrupper, herunder revisorer, som ikke er godkendt i henhold til revisorloven, skatterådgivere, eksterne bogholdere og enhver anden person, der forpligter sig til at yde hjælp, bistand eller rådgivning om skatteanliggender som sin vigtigste erhvervmæssige virksomhed.**

17. Udbydere af tjenesteydelser til virksomheder, jf. § 2, nr. 12.
18. Valutavekslingsvirksomhed, jf. dog stk. 6.
19. Udbydere af spil som defineret i lov om spil, jf. dog stk. 7.
20. Danmarks Nationalbank, i det omfang den udøver tilsvarende virksomhed som institutter som nævnt i nr. 1.
21. Virksomheder og personer, som opbevarer, handler med eller formidler handel med kunstværker, herunder gallerier og auktionshuse, hvor værdien af transaktionen eller af en række indbyrdes forbundne transaktioner udgør 50.000 kr. eller derover.
22. Udbydere af veksling mellem virtuelle valutaer og fiatvalutaer.
23. Udbydere af virtuelle tegnebøger.
24. Udbydere af veksling mellem en eller flere typer af virtuel valuta.
25. Udbydere af overførsel af virtuel valuta.
26. Udstedere af virtuel valuta.

Stk. 2. § 5 finder anvendelse på erhvervsdrivende, der ikke er omfattet af stk. 1.

Stk. 3. § 6 finder anvendelse på virksomheder og personer, der som led i deres virksomhed deltager i håndtering og udlevering af pengesedler og mønter til offentligheden, herunder personer og virksomheder, hvis aktivitet består i at veksle pengesedler og mønter i forskellige valutaer.

Stk. 4. § 6 a finder anvendelse på alle juridiske og fysiske personer her i landet.

Stk. 5. § 36 a finder anvendelse på danske virksomheders udenlandske filialer.

Stk. 6. Finanstilsynet kan for virksomheder og personer omfattet af stk. 1, nr. 8 og 18, fastsætte regler om, at loven helt eller delvis ikke finder anvendelse på virksomheder og personer, der alene udøver finansiell aktivitet i begrænset omfang.

Stk. 7. Skatteministeren kan fastsætte regler om, at loven helt eller delvis ikke finder anvendelse for spil, dog ikke kasinoer, hvor der vurderes at være en begrænset risiko for hvidvask eller finansiering af terrorisme.

Indsat ved: Lov nr. 651 af 8. juni 2017.

Ændret ved: Lov nr. 1547 af 19. december 2017 (stk. 1, nr. 6), lov nr. 706 af 8. juni 2018 (stk. 1, nr. 7), lov nr. 553 af 7. maj 2019 (stk. 1, nr. 8, 16 og 17 samt 22-24, nyt stk. 4 og

Kapitel 1: Anvendelsesområde og definitioner m.v.

5), lov nr. 1940 af 15. december 2020 (stk. 1, nr. 19 og 20), lov nr. 1163 af 8. juni 2021 (stk. 1, nr. 25-27) og lov nr. 2382 af 14. december 2021 (stk. 1, stk. 1, nr. 9, ophævet, stk. 6).

Kilder: L 41 FT 2016-17 s. 24 ff. og 66 ff., L 41 FT 2016-17, Erhvervsudvalgets betænkning s. 7, L 10 FT 2017-18 s. 137, L 184 FT 2017-18 s. 82, L 204 FT 2018-19, 1. samling, s. 27 ff. og Erhvervsudvalgets betænkning s. 3. Finanstilsynets vejledning oktober 2020 pkt. 1.1, L 12 FT 2020-21 s. 52 f., L 193 FT 2020-21 s. 116 ff. og L 12 FT 2021-22 s. 124 f.

Baggrund

Bestemmelsen gennemfører 4. hvidvaskdirektivs art. 2 og 5. hvidvaskdirektivs art. 1, stk. 1, litra a og b, samt art. 2, stk. 1, nr. 3.

Bestemmelsen, der viderefører 2006-lovens § 1, fastlægger lovens anvendelsesområde og opregner de virksomheder og personer, som loven finder anvendelse på. Ved lov nr. 53 af 7. maj 2019 blev lovens anvendelsesområde udvidet gennem en justering af stk. 1, nr. 17 (nu nr. 16), og indsættelse af stk. 1, nr. 22-24 (nu nr. 21-23). Ved lov nr. 1163 af 8. juni 2021 blev anvendelsesområdet yderligere udvidet, idet der for fuldt ud at følge FATF's anbefaling nr. 15 om styring af de risici, der er forbundet med virtuelle valutaer, i stk. 1 blev indsat nr. 25-27 (nu 24-26).

Ved lov nr. 2382 af 14. december 2021, som ændrede indledningen til stk. 1 og ophævede stk. 1, nr. 9, blev det præciseret, at udenlandske forpligtede virksomheders og personers filialer, distributører og agenter, der udøver virksomhed i Danmark, er omfattet af lovens anvendelsesområde.

Bestemmelsen fastsætter endvidere, i hvilke tilfælde Finanstilsynet kan fastsætte regler om, at loven helt eller delvist ikke finder anvendelse. Bestemmelsen giver endelig skatteministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om, at loven helt eller delvist ikke finder anvendelse for visse udbydere af spil.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, hvilke virksomheder og personer der er omfattet af loven. At en person eller virksomhed er omfattet af loven, indebærer – ud over de interne compliancetiltag mv., jf. §§ 7-9 og §§ 35-36 – navnlig pligt til at gennemføre kundekendingsprocedurer, jf. lovens §§ 11-21. I den

forstand retter pligterne sig mod de omfattede virksomheders og personers kunder. Det er imidlertid vigtigt at være opmærksom på, at pligten efter § 26, stk. 1, til at underrette Hvidvasksekretariatet (eller (for advokater) evt. Advokatsamfundet) også gælder, hvor en henvendelse fra en potentiel kunde ikke fører til, at der etableres en forretningsforbindelse, jf. L 41 FT 2016-17 s. 127. Dette indebærer en skærpelse i forhold til 2006-loven, hvor det af L 47 FT 2005-06, de specielle bemærkninger til § 7 med henvisning til, at loven også fandt anvendelse på forsøg på hvidvask af penge, blot fremgik, at det er »en naturlig forståelse, at der også skal gives underretning om kundeforhold, der afvises, hvis der skønnes at være tale om forsøg på hvidvask eller terrorfinansiering«. På denne baggrund har angivelsen i bemærkningerne til nr. 1 (L 41 FT 2016-17 s. 70), hvorefter »Advokater er kun omfattet af lovforslaget i relation til klienter« (en angivelse, der fremstår uændret i forhold til 2006-loven, hvor den imidlertid blev anvendt som afsæt for en konstatering af, at advokater ikke havde pligt til at give underretning efter lovens § 7 (nu § 26), hvis de afviste en henvendelse fra en potentiel kunde), næppe selvstændig betydning, ligesom det forekommer ejendommeligt (og overflødigt), at det specielt for revisorer anføres, at disse har pligt til at foretage underretning efter § 26, uanset at de afviser en henvendelse om indledning af et kundeforhold, L 41 FT 2016-17 s. 71 ad § 1, nr. 15 (nu nr. 14).

De fleste af de virksomheder og personer, som oplistes stk. 1, er omfattet af hvidvaskloven med deres fulde virksomhed. For livsforsikringsselskaber, forsikringsformidlere og advokater gælder imidlertid, at de kun er omfattet, når de udfører bestemte aktiviteter. Også revisorer kan undertiden udføre aktiviteter, der kommercielt foregår inden for rammerne af deres virksomhed, men som ikke desto mindre falder uden for lovens anvendelsesområde. Motiverne, L 41 FT 2016-17 s. 71 nævner den situation, at en revisionsvirksomheds HR-afdeling står for rekruttering til lederstillinger hos en kunde.

Det kan for advokater volde vanskeligheder at afgøre, om en given aktivitet er omfattet af opregningen i nr. 13 eller ej, jf. nedenfor. Administrativt ville det formentlig for visse advokater være det enkleste at gennemføre kundekendskabsprocedurer i samtlige sager, uanset om disse måtte anses for omfattet af nr. 13 eller ej. Man må imidlertid være opmærksom på, at den databeskyttelsesretlige hjemmel, som er nødvendig for, at advokaten lovligt kan foretage den behandling af

personoplysninger, som gennemførelse af kundekendskabsprocedurer uundgåeligt indebærer, netop skal findes i lovens § 1, stk. 1, nr. 13. En gennemførelse af kundekendskabsprocedurer i sager, der ikke efter deres art er omfattet af denne bestemmelse, vil derfor være i strid med de databeskyttelsesretlige regler, jf. således databeskyttelsesforordningens art. 6, stk. 1, og databeskyttelseslovens § 6, stk. 1. Et samtykke, som advokaten måtte afkræve klienten som betingelse for at påtage sig sagen, kan næppe anses for at opfylde kravene til et gyldigt samtykke, jf. forordningens art. 4, nr. 11.

De virksomheder, der efter det anførte efter deres type eller aktiviteter er omfattet af loven, er omfattet, uanset om de er af (meget) begrænset størrelse, jf. Erhvervsministeriets høringsnotat til L 41 FT 2018-19, 1. samling, bilag 1 s. 11.

Som anført i indledningen blev det ved lov nr. 2382 af 14. december 2021 præciseret, at udenlandske forpligtede virksomheders og personers filialer, distributører og agenter, der udøver virksomhed i Danmark, er omfattet af lovens anvendelsesområde. For agenters og distributørers vedkommende forudsættes det dog, at aktiviteten har et sådant omfang, at den udenlandske virksomhed kan anses at være etableret her i landet.

Filialer, agenter og distributører er omfattet, uanset om den udenlandske virksomhed har hjemsted i et land inden for EU/EØS eller et tredjeland.

At filialer, agenter og distributører er omfattet af loven, indebærer, at de kompetente myndigheder her i landet kan strafforfølge dem for deres overtrædelse af loven. De af virksomhedens kunder, der betjenes af agenten mv., skal i denne sammenhæng tillige opfattes som dennes kunder i relation til overholdelse af lovens krav.

Virksomhed, som en finansiel virksomhed har opnået tilladelse til at drive i et EU- eller EØS-land (hjemlandet), kan i visse tilfælde tillige udøves i et andet EU- eller EØS-land (værtlandet) uden særskilt tilladelse fra værtlandet (via det såkaldte "EU-pas"), hvis dennes myndigheder forinden er blevet underrettet herom (notifikation) af hjemlandets tilsynsmyndighed. Udøvelse af grænseoverskridende virksomhed kan i denne sammenhæng ske enten med eller uden etablering. Hvis virksomheden ikke har etableret sig via filial, distributør eller agent, dvs. alene opererer grænseoverskridende, er det hjemlandets myndigheder, der har ansvar for at føre tilsyn med dens overholdelse af regler om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme samt tilsyn, og loven finder derfor ikke anvendelse i disse tilfælde.

Hvis en filial, agent eller distributør har etableret sig i et andet land end hjemlandet, er det værtslandets myndigheder, der har ansvar for tilsynet med filialens, agentens eller distributørens overholdelse af reglerne om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme, mens hjemlandet bevarer tilsynet med den virksomhed, der udbyder den grænseoverskridende aktivitet, herunder at sikre at koncernen har politikker og forretningsgange, se herom lovens §§ 9 og 31. 4. hvidvaskdirektiv forudsætter i disse tilfælde et tæt samarbejde mellem hjemlandets og værtslandets tilsynsmyndigheder, jf. præambelbetragtning nr. 52.

Efter sin affattelse ved L 41 FT 2016-17 omfattede bestemmelsen tillige virksomheder, der udøver valutavekslingsvirksomhed, jf. lovforslagets § 1, stk. 1, nr. 19. Denne henvisning udgik imidlertid som en konsekvens af, at der under lovforslagets behandling blev indsat et nyt kapitel 10 om valutavekslingsvirksomhed, som blandt andet fastsætter, at valutavekslingsvirksomhed her i landet, bortset fra af pengeinstitutter, Danmarks Nationalbank og offentlige myndigheder, kun må udøves af virksomheder, der har tilladelse hertil, jf. lovens §§ 40-46 og kommentarerne hertil.

Udtrykket »agent« skal forstås i overensstemmelse med betalingslovens § 7, nr. 34, hvorefter en agent defineres som en fysisk eller juridisk person, som handler på vegne af et betalingsinstitut ved udbuddet af betalingstjenester. Der er efter bemærkningerne til denne bestemmelse, jf. L 157 FT 2016-17 s. 107, kun tale om en agent, når denne handler på vegne af betalingsinstituttet i forbindelse med udbuddet af betalingstjenester. En fysisk eller juridisk person, som handler på vegne af et betalingsinstitut i andre henseender, som ikke vedrører udbuddet af betalingstjenester, fx ved outsourcing af driftsmæssige aktiviteter, er således ikke omfattet af definitionen.

Bestemmelsen viderefører den tidligere betalingstjenestelovs § 6, stk. 1, nr. 18, i lov om betalingstjenester, se om denne FT 2008-09, tillæg A, s. 3525, hvoraf det fremgår, at det forudsættes, at agenten er legitimeret til juridisk at forpligte instituttet, idet det ikke er tilstrækkeligt, at den pågældende alene bistår med markedsføring.

For agenter for betalingsinstitutter gælder visse særregler om beføjelser for værtslandets tilsynsmyndighed, se herom i lovens § 47, stk. 4. Dette skal ses i sammenhæng med, at beføjelserne til at give og tilbagekalde tilladelser til betalingsinstitutter og e-pengeinstitutter i henhold til de bagvedliggende direktiver tilkommer hjemlandets tilsynsmyndighed.

Til nr. 1

Efter nr. 1 er pengeinstitutter er omfattet af loven. Pengeinstitutter er virksomheder, der udøver virksomhed, som består i fra offentligheden at modtage indlån eller andre midler, der skal tilbagebetales, samt i at yde lån for egen regning. Sådanne virksomheder skal have tilladelse som pengeinstitut i henhold til § 7 i lov om finansiel virksomhed. Jf. nærmere *Thomas Brenøe, Merete Hjetting, Marianne Simonsen og Malene Stadil: Lov om finansiel virksomhed s. 90 ff.*

Til nr. 2

Efter nr. 2 er realkreditinstitutter omfattet af loven. Realkreditinstitutter er virksomheder, der yder lån mod registreret pant i fast ejendom på grundlag af udstedelse af realkreditobligationer og særligt dækkede realkreditobligationer eller særligt dækkede obligationer. Sådanne virksomheder skal have tilladelse som realkreditinstitut i henhold til § 8 i lov om finansiel virksomhed. Jf. nærmere *Thomas Brenøe, Merete Hjetting, Marianne Simonsen og Malene Stadil: Lov om finansiel virksomhed s. 108 ff.*

Til nr. 3

Efter nr. 3 er fondsmæglerselskaber omfattet af loven. Fondsmæglerselskaber er virksomheder, der over for tredjemand udøver aktiviteter, som omfatter værdipapirer i nærmere angivet omfang, og som ikke har tilladelse som pengeinstitut, realkreditinstitut eller investeringsforvaltningsselskab. Sådanne virksomheder skal have tilladelse som værdipapirhandler i henhold til § 13 i lov om fondsmæglerselskaber og investeringservice og -aktiviteter.

Til nr. 4

Efter nr. 4 er livsforsikringsselskaber og tværgående pensionskasser omfattet af loven. Sådanne virksomheder skal have tilladelse som forsikringsvirksomhed i henhold til § 11 i lov om finansiel virksomhed. Jf. nærmere *Thomas Brenøe, Merete Hjetting, Marianne Simonsen og Malene Stadil: Lov om finansiel virksomhed s. 130 ff.*

Livsforsikringsselskaberne og de tværgående pensionskasser er kun omfattet af loven, for så vidt angår deres livs- og pensionsforsikringer. Således er tegning af syge- og ulykkesforsikringer (som livsforsikringsselskaber har haft hjemmel til at tegne siden 1995) ikke omfattet.

Tværgående pensionskasser er defineret i § 304 i lov om finansiel virksomhed. Sådanne virksomheder skal have tilladelse efter lov om finansiel virksomhed § 11 og behandles i det væsentlige efter samme regler som forsikringsselskaber, der driver livsforsikringsvirksomhed. Jf. nærmere *Thomas Brenøe, Merete Hjetting, Marianne Simonsen og Malene Stadil: Lov om finansiel virksomhed s. 130 ff. og 142.*

Til nr. 5

Efter nr. 5 er sparevirksomheder omfattet af loven. Sparevirksomheder udøver virksomhed, som består i erhvervsmæssigt eller som et væsentligt led i deres drift at modtage indlån eller andre midler, der skal tilbagebetales, fra offentligheden. Sådanne virksomheder skal have tilladelse som sparevirksomhed i henhold til § 334 i lov om finansiel virksomhed, hvis virksomheden ikke har tilladelse som pengeinstitut, realkreditinstitut eller investeringsforvaltningsselskab eller er oprettet i henhold til særlig lov, eller hvis dens oprettelse ikke er godkendt i henhold til særlig lov. Jf. nærmere *Thomas Brenøe, Merete Hjetting, Marianne Simonsen og Malene Stadil: Lov om finansiel virksomhed s. 96 f. og 1191 ff.*

Til nr. 6

I sin oprindelige affattelse fastsatte bestemmelsen, at »Udbydere af betalingstjenester og udstedere af elektroniske penge« var omfattet af loven. Dette blev ved lov nr. 1547 af 19. december 2017 præciseret således, at kun udstedere af elektroniske penge og udbydere af betalingstjenester omfattet af betalingslovens bilag 1, nr. 1-7, er omfattet af loven. Bilaget opregner i alt otte typer af betalingstjenester, som er omfattet af loven. Virksomheder, der udbyder betalingstjenester omfattet af betalingslovens bilag 1, nr. 8 (kontooplysningstjenester), er således ikke omfattet af hvidvaskloven. Baggrunden for denne præcisering – som indebar en videreførelse af retstilstanden efter 2006-loven – var, jf. L 10 FT 2017-18 s. 137, at udbydere af betalingstjenester og udstedere af elektroniske penge skal have en tilladelse i henhold til betalingslovens §§ 2 og 3 for at kunne drive denne virksomhed. Virksomheder, der udbyder betalingstjenester omfattet af betalingslovens bilag 1, nr. 1-7, har adgang til brugerens midler og kan iværksætte betalinger, og de bør derfor være omfattet af loven. Dette gør sig ikke gældende for udbydere af kontooplysningstjenester, hvorfor sådanne virksomheder falder uden

for lovens anvendelsesområde. Virksomheder, der både udbyder tjenester omfattet af betalingslovens bilag 1, nr. 1-7, og af nr. 8, er omfattet af hvidvaskloven, for så vidt angår de aktiviteter, der er omfattet af nr. 1-7, men ikke af nr. 8.

Udbydere af betalingstjenester tilbyder en eller flere af de typer af betalingstjenester, der er nævnt i betalingslovens bilag 1. Disse er:

- 1) Tjenester, der muliggør, at kontantbeløb placeres på en betalingskonto, og alle transaktioner, der er nødvendige for drift af en betalingskonto.
- 2) Tjenester, der muliggør kontanthævninger fra en betalingskonto, og alle transaktioner, der er nødvendige for drift af en betalingskonto.
- 3) Gennemførelse af betalingstransaktioner, herunder overførsel af midler til en betalingskonto hos brugerens udbyder eller hos en anden udbyder:
 - a. Gennemførelse af direkte debiteringer, herunder direkte engangsdebiteringer.
 - b. Gennemførelse af betalingstransaktioner via et betalingskort el.lign.
 - c. Gennemførelse af kredittransaktioner, herunder stående ordrer.
- 4) Gennemførelse af betalingstransaktioner, når midlerne er dækket af en brugers kreditfacilitet:
 - a. Gennemførelse af direkte debiteringer, herunder direkte engangsdebiteringer.
 - b. Gennemførelse af betalingstransaktioner via et betalingskort el.lign.
 - c. Gennemførelse af kredittransaktioner, herunder stående ordrer.
- 5) Udstedelse eller indløsning af betalingsinstrumenter.
- 6) Pengeoverførselsvirksomhed.
- 7) Betalingsinitieringstjenester.
- 8) Kontooplysningstjenester.

En betalingstjeneste er fx en tjeneste, der muliggør, at kontantbeløb placeres på en betalingskonto, samt alle transaktioner, der er nødvendige for driften af en betalingskonto. Andre eksempler er pengeoverførselsvirksomhed og betalingsinitieringstjenester. Også pengeoverførselsvirksomhed er en betalingstjeneste.

Ved elektroniske penge forstås en elektronisk eller magnetisk lagret pengeværdi, der repræsenterer et krav på udstederen, som udstedes ved modtagelse af betaling af midler med henblik på at gennemføre

betalingstransaktioner, og som accepteres som betalingsmiddel af andre end udstederen af elektroniske penge. Det omfatter blandt andet bredt anvendelige gavekort og forudbetalte kort, fx til offentlig transport.

Betalingsloven fastslår, at e-pengeinstitutter skal have tilladelse i henhold til lovens § 8, betalingsinstitutter skal have tilladelse i henhold til § 9, udstedere af elektroniske penge, hvis samlede forpligtelser hidrørende fra udestående e-penge på intet tidspunkt overstiger et beløb, der modsvarer værdien af 5 mio. euro, skal have tilladelse efter § 50, og udbydere af betalingsinstrumenter, hvor gennemsnittet af de samlede betalingstransaktioner for de foregående 12 måneder, der er gennemført af den pågældende virksomhed, ikke overstiger et beløb, der modsvarer værdien af 3 mio. euro pr. måned, skal have tilladelse efter § 51.

Det er således kun virksomheder, der udsteder elektroniske penge, og som er omfattet af tilladelseskravet i betalingslovens §§ 8 eller 50, der er omfattet af hvidvaskloven. Virksomheder, der udsteder elektroniske penge, der er lagret på betalingsinstrumenter med begrænset anvendelse, jf. lovens § 5, nr. 14-16, er således ikke omfattet af loven. Ligeledes er det kun virksomheder, der udbyder betalingstjenester, og som er omfattet af tilladelseskravet i §§ 9 eller 51, der er omfattet af hvidvaskloven.

Virksomheder, der udbyder betalingsinstrumenter med begrænset anvendelse, jf. § 5, nr. 14-16, og betalingstransaktioner, der gennemføres af udbydere af elektroniske kommunikationsnet, jf. § 5, nr. 17, er således ikke omfattet af hvidvaskloven.

Til nr. 7

Efter nr. 7 er forsikringsformidlere omfattet af loven, når de formidler livsforsikring eller andre investeringsrelaterede forsikringer. Udtrykket »forsikringsformidlere« afløste med virkning fra 1. oktober 2018 det tidligere benyttede »forsikringsmæglere«, jf. lov nr. 41 af 22. januar 2018 om forsikringsformidling og bkg. nr. 360 af 16. april 2018. Efter denne lov defineres forsikringsdistribution (der har afløst det tidligere »forsikringsmæglervirksomhed«) som den aktivitet, der består i at rådgive om, foreslå eller udføre det indledende arbejde i forbindelse med indgåelse af forsikringsaftaler, at indgå sådanne aftaler eller at medvirke til administrationen og opfyldelsen af sådanne aftaler eller i levering af oplysninger om en eller flere forsikringsaftaler i overensstemmelse med kundernes valgte kriterier via en hjemmeside eller andre medier og udarbejdelse af

en prioriteret liste over forsikringsprodukter, der omfatter pris- og produktsammenligninger eller rabat på prisen for en forsikringsaftale, hvis kunden er i stand til direkte eller indirekte at indgå en forsikringsaftale via det pågældende medie. Forsikringsformidlere skal have tilladelse i henhold til forsikringsformidlingslovens § 3. Forsikringsformidlere kan principielt deltage i distributionen af alle typer forsikring, men er kun omfattet af hvidvaskloven, når de formidler livsforsikring eller andre investeringsrelaterede forsikringer.

Til nr. 8

Efter nr. 8 er øvrige virksomheder og personer, der erhvervmæssigt udøver aktiviteter som nævnt i bilag 1 til hvidvaskloven, omfattet af loven. Virksomheder og personer, der er omfattet af nr. 8, er forpligtet til at lade sig registrere hos Finanstilsynet, jf. § 48, stk. 1, som betingelse for at kunne udøve den nævnte virksomhed. Se kommentaren til denne bestemmelse.

Denne type af erhvervmæssig virksomhed kan drives, uden at der er meddelt tilladelse i henhold til lov om finansiel virksomhed eller anden finansiel regulering, men den er omfattet af 4. hvidvaskdirektivs definition af finansieringsinstitut. Det er ikke en forudsætning, at aktiviteten udøves som hovedaktivitet, men der skal være tale om erhvervmæssig virksomhed. Dette indebærer, at aktiviteten i denne sammenhæng udbydes til tredjemand eller i øvrigt antager et sådant omfang, at der bliver tale om en ikke ubetydelig del af virksomhedens omsætning. Udtrykket »tredjemand« omfatter formentlig ikke andre helejede selskaber inden for den koncern, hvori den pågældende aktivitet udføres af et bestemt koncernselskab, jf. også nedenfor om virksomheder, der kun har én kunde.

Det er kun den aktivitet, der er nævnt i bilag 1, der er omfattet af loven. Fx falder den operationelle leasing, som en udbyder af finansiel leasing også udbyder, uden for loven. Se kommentaren til bilag 1.

I sjældne tilfælde vil en virksomhed kun have én kunde. Dette er i praksis set i tilfælde, fx hvor en virksomhed er oprettet udelukkende til at foretage finansiel leasing til virksomhedens reelle ejer. I sådanne tilfælde, hvor der kun er én kunde, der samtidig er virksomhedens reelle ejer, er det ikke hensigtsmæssigt at lade virksomheden være omfattet af loven, og en sådan virksomhed eller person vil heller ikke være registreringspligtig i henhold til § 48, stk. 1.

Bilag 1 til hvidvaskloven er en sammenskrivning af bilag 1 og bilag 2 til lov om finansiel virksomhed, der oplister pengeinstitut- og kreditinstitutvirksomhed, dog med undtagelse af kreditoplysningsvirksomheder. Udlånsvirksomheder er generelt omfattet, uanset om der er tale om udlån til private eller til erhverv. Kreditter, der ydes til erhvervskunder som led i salg af varer og tjenesteydelser, er dog ikke omfattet. Der henvises i øvrigt til kommentaren til bilag 1.

Finanstilsynet har ved bkg. nr. 2364 af 9. december 2021 om, hvilke virksomheder og personer der kan undtages fra lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven), fastsat regler om, at loven helt eller delvist ikke finder anvendelse på virksomheder og personer, der kun udøver denne form for finansiel aktivitet i begrænset omfang. Bekendtgørelsen er medtaget som bilag 5.

Bekendtgørelsen undtager, jf. dennes § 2, stk. 1, kun fra kravene i lovens §§ 10, nr. 1, 14 og 18. Dette betyder navnlig, at virksomheder, uanset at de opfylder de kriterier, som er opregnet i bkg. § 2, stk. 2, skal overholde lovens § 10, nr. 2-5, §§ 11-13 og §§ 15-17.

Bekendtgørelsen, der er udstedt med hjemmel i den dagældende § 1, stk. 4, forbliver i kraft, indtil den måtte blive ophævet eller afløst af en bekendtgørelse udstedt med hjemmel i § 1, stk. 6, jf. lov nr. 553 af 7. maj 2019 § 3, stk. 3.

Til nr. 9

Efter nr. 9 er investeringsforvaltningsselskaber og forvaltere af alternative investeringsfonde omfattet af loven, hvis de har direkte kundekontakt. Investeringsforvaltningsselskaber meddeles tilladelse i henhold til § 10 i lov om finansiel virksomhed, og forvaltere af alternative investeringsfonde skal enten registreres efter § 9 eller have tilladelse i henhold til § 11 i lov om forvaltere af alternative investeringsfonde m.v. Disse virksomheder kan have direkte kontakt med kunder, hvis selskabet eller forvalteren indgår aftale med en kunde om køb og salg af andele i danske UCITS eller alternative investeringsfonde. Generelt kommunikerer investeringsforvaltningsselskaber – med den struktur, der er her i landet – ikke direkte med kunder om salg af andele i de investeringsforeninger eller andre danske UCITS, som investeringsforvaltningsselskabet administrerer, da investeringsforvaltningsselskaberne typisk har indgået aftale med et eller flere pengeinstitutter om at varetage dette. En del forvaltere af alternative

investeringsfonde har på samme måde indgået aftaler med pengeinstitutter eller fondsmæglere om salg af andelene i de fonde, som forvalteren har under forvaltning.

Investeringsforvaltningsselskaber og forvaltere indgår aftaler med depositarer og forskellige samarbejdspartnere om investeringsrådgivning, porteføljeforvaltning, market making og lignende. Sådanne aftaler anses ikke for direkte kunderelationer omfattet af loven.

Både investeringsforvaltningsselskaber og forvaltere af alternative investeringsfonde kan få tilladelse til at udføre forskellige investerings-serviceydelser, herunder investeringsrådgivning og skønsmæssig porteføljepleje, hvilket kan indebære direkte kundekontakt. Selskaberne vil i forbindelse med udøvelse heraf være omfattet af kravene i hvidvaskloven. Der er i dag kun ganske få investeringsforvaltningsselskaber og forvaltere af alternative investeringsfonde, der har tilladelse til at udføre disse ydelser.

Til nr. 10

Efter nr. 11 er danske UCITS (Undertakings for Collective Investments in Transferable Securities) og alternative investeringsfonde omfattet af loven, hvis de har direkte kundekontakt. En UCITS er et investeringsinstitut omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/65/EF af 13. juli 2009 om samordning af love og administrative bestemmelser om visse institutter for kollektiv investering i værdipapirer (investeringsinstitutter).

Danske UCITS er investeringsforeninger, SIKAV'er (selskaber for investering med variabel kapital) og værdipapirfonde, der reguleres i lov om investeringsforeninger m.v. Investeringsforeninger er i udgangspunktet selvadministrerende foreninger, der skal have en bestyrelse og en direktion. Bestyrelsen kan vælge at delegerer den daglige ledelse til et investeringsforvaltningsselskab, hvilket langt de fleste investeringsforeninger har gjort. SIKAV'er har en bestyrelse og skal udpege et investeringsforvaltningsselskab til at varetage administrationen af selskabet.

En værdipapirfond administreres af et investeringsforvaltningsselskab og er ikke en selvstændig juridisk enhed.

Alternative investeringsfonde er kollektive investeringsordninger, som rejser kapital fra investorer med henblik på at investere kapitalen i overensstemmelse med en defineret investeringspolitik til fordel for disse investorer, og som ikke er en UCITS. Alternative investeringsfonde skal udpege en forvalter, der skal forvalte fonden, herunder udføre

porteføljepleje og risikostyring i fonden. Hvis fonden ikke udpeger en ekstern forvalter, betragtes den som selvforvaltende. Forvaltere af alternative investeringsfonde og selvforvaltende alternative investeringsfonde er reguleret i lov om forvaltere af alternative investeringsfonde m.v., jf. lbkg. nr. 2015 af 1. november 2021.

Danske UCITS og alternative investeringsfonde er omfattet, hvis de har direkte kontakt med kunden. Det vil fx kunne opstå i forbindelse med investeringsrådgivning af kunden eller salg af andele i den danske UCITS eller i fonden til kunden. Det vil blive betragtet som en direkte kunderelation, hvis den danske UCITS eller fonden selv markedsfører sine andele og aktier og i den forbindelse har kontakt med kunden. At fonden har en hjemmeside, er ikke i sig selv nok til, at den omfattes af loven.

En investor vil skulle betragtes som den alternative investeringsfonds kunde, indtil en investering i fonden er foretaget. Herefter vil den pågældende investor, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt, skulle betragtes som reel ejer, jf. definitionen af reel ejer i § 2, nr. 9. Kundeforholdet i forhold til hvidvaskreglerne anses således for afsluttet, når transaktionen er gennemført. En investor, der foretager fornyet henvendelse til en dansk UCITS eller alternativ investeringsfond, hvori den pågældende allerede har investeret, skal betragtes som kunde, hvilket bl.a. udløser krav om fornyet gennemførelse af kundekendingsprocedurer. Dette svarer til hidtidig praksis.

Langt de fleste danske UCITS og danske alternative investeringsfonde har indgået en forvaltningsaftale med et investeringsforvaltningsselskab eller en forvalter af alternative investeringsfonde, herunder aftale om markedsføring af andele i den danske UCITS eller fonden, hvorfor kun ganske få UCITS og alternative investeringsfonde vil være omfattet af loven. Som nævnt ovenfor under nr. 9 vil investeringsforvaltningsselskabet eller forvalteren af alternative investeringsfonde herefter typisk indgå aftale med et eller flere pengeinstitutter eller fondsmæglere om at påtage sig disse ydelser.

Investeringsforeninger kan vælge at være selvadministrerende, og danske alternative investeringsfonde kan vælge at være selvforvaltende, jf. § 6 i lov om investeringsforeninger, henholdsvis § 4 i lov om forvaltere af alternative investeringsfonde m.v. Er en investeringsforening eller en alternativ investeringsfond enten selvadministrerende eller selvforvaltende, udføres alle funktionerne i foreningen eller fonden. Der findes kun få af disse foreninger og fonde. En selvadministrerende forening eller

en selvforvaltende fond kan have indrettet sig således, at de udøver rådgivning og/eller salg af investeringsforeningsbeviser og andele i fonden, hvorved de omfattes af loven. Hovedparten af de selvadministrerende investeringsforeninger og selvforvaltende fonde har imidlertid indrettet sig således, at de henviser investorer til pengeinstitutter og derfor ikke selv har kundekontakten. Disse er derfor ikke omfattet af loven.

Aktiviteter i en alternativ investeringsfond, der ikke relaterer sig til selve den kollektive investering, men fx til driften af en ejendom i en ejendomsfond, er ikke omfattet af loven.

Til nr. 11

Efter nr. 11 er operatører af regulerede markeder, der har fået tilladelse her i landet til at være auktionsplatform i henhold til EU-Kommissionens -forordning 2010/1031/EU af 12. november 2010 om det tidsmæssige og administrative forløb af auktioner over kvoter for drivhusgasemissioner og andre aspekter i forbindelse med sådanne auktioner i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF om en ordning for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Fællesskabet (herefter CO₂-auktioneringsforordningen), omfattet af loven.

En operatør af en markedsplads er herefter omfattet af hvidvaskloven, når operatøren handler via sin tilladelse til at være auktionsplatform i henhold til CO₂-auktioneringsforordningen. Bestemmelsen medvirker til at gennemføre dele af CO₂-auktioneringsforordningen.

Til nr. 12

Efter nr. 12 er aktører, som har tilladelse til at byde direkte på auktioner, der er omfattet af EU-Kommissionens forordning 2010/1031/EU af 12. november 2010 om det tidsmæssige og administrative forløb af auktioner over kvoter for drivhusgasemissioner og andre aspekter i forbindelse med sådanne auktioner i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF om en ordning for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Fællesskabet, og som ikke er et fondsmæglerselskab eller et pengeinstitut med tilladelse som værdipapirhandler, omfattet af loven.

Finanstilsynet skal i henhold til CO₂-auktioneringsforordningen give tilladelse til fondsmæglerselskaber, pengeinstitutter med tilladelse som værdipapirhandler og CO₂-kvotebydere til at byde direkte på auktioner.

Fondsmæglerselskaber og pengeinstitutter med tilladelse som værdipapirhandler er omfattet af loven i medfør af § 1, stk. 1, nr. 1 og 3.

Bestemmelsen sikrer, at også juridiske personer, der har fået tilladelse til at byde på auktioner for CO₂-kvoter, der er omfattet af CO₂-auktionsregningsforordningen, er omfattet af hvidvaskloven. Tilladelse kan gives til virksomheder, der handler for egen regning med finansielle instrumenter eller yder investeringsservice med råvarederivater eller derivataftaler, jf. bilag 5, nr. 10, til lov om finansiell virksomhed, til kunder i deres hovederhverv, dog under forudsætning af, at dette er en accessorisk aktivitet til deres hovederhverv på koncernniveau, og hvis dette hovederhverv ikke er investeringsservice eller virksomhed som pengeinstitut eller realkreditinstitut i henhold til lov om finansiell virksomhed. Det kan fx være et energiselskab, hvis hovederhverv er handel med el og gas (for egen regning), der som en accessorisk aktivitet yder investeringsservice med råvarederivater til kunder for at afdække disses risici i relation til energipriserne, eller en grovarevirksomhed, der handler med korn.

Til nr. 13

Efter nr. 13 er advokater omfattet af loven, når de udøver de aktiviteter, der er opregnet i litra a og b. Bestemmelsen fastsætter, at »advokater« er omfattet af loven. Derimod omtales advokatvirksomheder ikke. Dette står i modsætning til, at de tilsvarende bestemmelser om revisorer, ejendomsmæglere og andre, der udøver tilsvarende aktiviteter, i nr. 14-16 fastsætter, at både de personer, der erhvervsmæssigt leverer ydelserne, og de virksomheder, hvori disse personer virker, er omfattet. Både 4. og 5. hvidvaskdirektiv omtaler i forbindelse med advokater, revisorer og ejendomsmæglere »fysiske eller juridiske personer under udøvelsen af deres erhverv«. Se også § 64 a, stk. 7, hvorefter Advokatrådet efter anmodning fra »den fysiske eller juridiske person«, som en sag overgivet til politiet har vedrørt, skal offentliggøre, at sagen er sluttet med påtaleopgivelse, tiltalefrafald eller frifindende dom.

Det beror således formentlig på en lapsus, at det ikke fremgår af lovteksten, at loven også omfatter advokatvirksomheder. Det må antages, at også advokatvirksomheder som sådanne er omfattet af loven, jf. udtrykkeligt Advokatsamfundets vejledning s. 3 og forudsætningsvis Finanstilsynets vejledning pkt. 1.3.

Angivelsen i motiverne, jf. L 41 FT 2016-17 s. 70, af, at advokater kun er omfattet af loven i relation til klienter, har næppe selvstændig betydning, jf. ovenfor til stk. 1, jf. dog nedenfor om advokater, der er ansat i ikke-advokatvirksomheder. Et klientforhold kommer som altovervejende

hovedregel i stand ved en udtrykkelig aftale om advokatens udførelse af det pågældende opdrag. Et klientforhold kan endvidere komme i stand ved, at advokaten udfører opdraget som led i en offentlig beskikkelsesordning. Motiverne udtaler sig ikke om, hvem der i disse tilfælde skal anses som advokatens klient. Det anføres i Advokatsamfundets vejledning s. 5 og 7, at klienten er den ret eller myndighed, der foretager beskikkelsen, og at dette gælder, uanset om beskikkelsen for den enkelte sag er et led i en generel ordning, fx at advokaten er beneficeret eller autoriseret bobestyrer, eller om der er tale om en enkeltstående beskikkelse/udpegning, fx af advokaten som kurator i et konkursbo eller som bobestyrer i et dødsbo på grundlag af testamentarisk bestemmelse. Dette standpunkt har nogle overordentlig u hensigtsmæssige konsekvenser og kan næppe være rigtigt, jf. *Lars Lindencrone Petersen* i ET 2019.108 ff. (112 ff.). Erkendes må det dog, at lige netop denne type sager demonstrerer, at hvidvasklovens regler om kundekendingsprocedurer ikke er udformet med særligt henblik på advokaters virksomhed. Selv om det for en umiddelbar betragtning kan forekomme ejendommeligt, er den mindst ringe løsning måske at anse bobehandleren som den reelle ejer (hvilket så vil bevirke, at advokaten skal udføre kundekendingsprocedurer på sig selv). At anse lodtagerne som de reelle ejere ville dels rejse betydelige praktiske vanskeligheder med gennemførelsen af kundekendingsprocedurerne, navnlig i konkursboer, og ville dels ikke give nogen reel yderligere information, da der ved afslutningen af såvel døds- som konkursboer foretages indberetning til skattemyndighederne om de foretagne udlodninger.

Derimod er der ikke tale om et klientforhold, hvis en advokat afslår en henvendelse om bistand. Motiverne, L 41 FT 2016-17 s. 70, anfører som eksempel en henvendelse fra en person eller virksomhed, »der ikke i forvejen er klient hos advokaten«, mens Advokatsamfundets vejledning s. 4 udtrykkeligt nævner, at det er uden betydning for bedømmelsen af, om der etableres et klientforhold i sag nr. 2, om den, der har henvendt sig, i forvejen er klient hos advokaten. Reelt bedømt taler ganske meget for den forståelse, som fremgår af Advokatsamfundets vejledning – navnlig i betragtning af, at underretningspligten efter § 26, stk. 2, jo er uafhængig af, om der etableres et klientforhold eller ej. I relation til hvidvaskloven må det at være »klient« anses for ikke at være en egenskab ved en person, men derimod at bero på, om advokaten aktuelt udfører et opdrag for en person eller en virksomhed. Noget andet er, at en henvendelse om bistand fra en aktuel klient – som advokaten afslår – kan medføre, at advokaten,

hvis henvendelsen har givet anledning til en ændret vurdering af klientens risikobillede, vil være nødt til at gennemføre en fornyet kundekendskabsprocedure i forbindelse med den aktuelle repræsentation.

Den udtrykkelige angivelse af, at advokater kun er omfattet af loven i relation til klienter, medfører dog, at advokater, der er ansat i ikke-advokatvirksomheder – og som derfor ikke kan yde advokatbistand til udenforstående – ikke omfattes af loven, jf. også Advokatsamfundets vejledning s. 4 og tilsvarende FATF Guidance for a Risk Based Approach for Legal professionals pkt. 1.4.1 nr. 9.

Udtrykket »rådgivning« erstatter 2006-lovens »planlægning« (jf. 2006-lovens § 1, stk. 1, nr. 13), men der er tale om en rent redaktionel ændring, uden at der er tiltænkt ændringer i retstilstanden.

Efter litra a er advokater omfattet af loven, når de yder bistand ved rådgivning om eller udførelse af transaktioner for deres klienter i forbindelse med i) køb og salg af fast ejendom eller virksomheder, ii) forvaltning af klienters penge, værdipapirer eller andre aktiver, iii) åbning eller forvaltning af bankkonti eller værdipapirdepoter, iv) tilvejebringelse af nødvendig kapital til oprettelse, drift eller ledelse af virksomheder eller v) oprettelse, drift eller ledelse af virksomheder, fonde mv.

Bistand ved »udførelse af transaktioner« kan vel med rimelighed afgrænses således, at det omfatter repræsentation af køber eller sælger under transaktionsforløbet, herunder den afgrænsede bistand, der består i fx at fortage due diligence på et specifikt forhold på grund af interessekonflikt hos den advokat, der i øvrigt bistår den pågældende part. Advokaten vil i disse tilfælde være omfattet, uanset om han ikke beskæftiger sig med selve transaktionens indhold, men kun med at formalisere/registre denne, fx ved at gennemføre de tinglysningsmæssige ekspeditioner, jf. hertil Advokatsamfundets vejledning s. 4 f.

Det er derimod mindre klart, hvad der skal forstås ved »rådgivning om« transaktioner. Spørgsmålet opstår dels ved bistand til den, der optræder som (potentielt) køber eller sælger af fast ejendom eller en virksomhed, dels ved bistand til nogen, som ikke er direkte part i selve transaktionen, men som deltager på anden vis, fx som W&I-forsikringsgiver for sælger. Det forekommer ikke sjældent, at en virksomhed retter henvendelse til en advokat med anmodning om oplysning om dansk ret på det ene eller andet område, som ikke i sig selv er uløseligt knyttet til en transaktion, fx reglerne om masseafskedigelser, hvor det står klart, at spørgsmålet ikke skyldes en abstrakt interesse i dansk ret, men må have

et i en eller anden forstand konkret afsæt. Det er således muligt, at spørgeren konkret påtænker en transaktion, det være sig køb/salg af en virksomhed eller en omstrukturering, og blot søger rådgivning til brug for beslutningen om, hvordan denne skal eksekveres, men der kan også være tale om, at spørgeren er i færd med at gøre sig overvejelser om, hvorvidt han skal eller ikke skal indskibe sig i et transaktionsforløb (fx ved at få klarhed over, hvilke virkninger det vil have for en indgået ejeraftale, at han fremsætter et købstilbud over for sine medejere eller ønsker at sælge sine kapitalandele til udenforstående), eller at spørgsmålet er en forløber for en ren neddrogning eller afvikling, og hvor der i alle disse situationer ikke er nogen indikation af, om advokaten i givet fald vil blive involveret i en kommende transaktion/omstrukturering/afvikling. Også henvendelser om skatteretlige spørgsmål kan være mere eller mindre tæt knyttet til en konkret påtænkt transaktion. Hverken motiverne eller Finanstilsynets vejledning omtaler (udtrykkeligt) disse ganske praktiske situationer. Advokatsamfundets vejledning nævner s. 4 f.: »Hvis sagen ikke omfatter en transaktion, er advokaten ikke omfattet af loven i sammenhængen. ... Selvom der i sagen indgår en transaktion, er advokaten alligevel kun omfattet i følgende tilfælde: [herefter følger en gengivelse af § 1, stk. 1, nr. 14, litra a og b].« Disse bemærkninger tyder på, at bistand til nogen, som ikke er/vil blive part i selve transaktionen (fx en W&I-forsikringsgiver), ikke udløser pligter efter loven for advokaten, og at der, når det gælder bistand til parterne i transaktionen, må foreligge en ganske snæver forbindelse mellem advokatens opdrag og transaktionen, for at Advokaten i sagen vil være omfattet af loven. Se i samme retning FATF's Guidance for a Risk Based Approach for Legal Professionals pkt. 52. Af Erhvervsministeriets høringsnotat til L 47 FT 2016-17, bilag 1, pkt. 3.1 fremgår tilsvarende: »Advokaters rådgivning om skattemæssige forhold og skatteplanlægning er derfor ikke omfattet, medmindre det involverer rådgivning eller udførelse af disse transaktioner.«

Hverken direktivets præambelbetragtninger eller bemærkningerne i L 41 FT 2016-17 giver nogen vejledning med hensyn til, hvad der i lovens forstand skal forstås ved »en virksomhed«. Det kan rimeligvis ikke tillægges betydning, om en transaktion vedrører aktiver eller kapitalandele i det selskab, hvorigennem virksomheden drives, ligesom lovens anvendelsesområde ikke kan være begrænset til transaktioner, der angår den samlede virksomhed. Overdragelse af kapitalandele vedrører en ideel anpart af den samlede virksomhed og må derfor være omfattet, formentlig uden

nogen undergrænse. Ved salg af aktiver må det formentlig være afgørende, om disse kan siges at udgøre »en del af en virksomhed«, således som dette begreb forstås efter direktiv 2001/23/EF, jf. *Lars Lindencrone Petersen* i ET 2019.108 ff. (111) med henvisning.

Advokaters ejendomsformidlingsvirksomhed er omfattet af bestemmelsen, i det omfang de udfører forvaltning af klienters aktiver. Ejendomsformidlingsvirksomhed, som en advokat udøver, uden at det sker i hans egenskab af at være advokat eller som et led i hans advokatvirksomhed eller advokatselskab, er ikke omfattet af loven, jf. § 1, stk. 1, nr. 17. En advokats rådgivning i forbindelse med indgåelse af lejemål er ikke omfattet af loven (medmindre den finder sted som led i en rådgivning om køb af en virksomhed). Om transaktionsbegrebet, se § 2, nr. 10, og kommentaren hertil.

Efter litra b er advokater omfattet af loven, når de foretager en finansiel transaktion eller en transaktion vedrørende fast ejendom på vegne af klienten. For definition af finansiel transaktion og transaktion henvises til lovens § 2, nr. 2 og 10, og kommentarerne hertil.

Som udgangspunkt er civile retssager, inkassovirksomhed og straffesager ikke omfattet af loven, idet de typisk ikke omfatter bistand til transaktioner af den karakter, som er nævnt i nr. 13, litra a og b. Tilsvarende gælder voldgiftssager, mediation mv. og rådgivning om indgåelse af et frivilligt forlig.

Efter 2006-loven var advokater endvidere omfattet af loven, når de udførte »anden forretningsmæssig rådgivning«, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, vi. Angivelsen heraf – der videreførte retstilstanden fra 1993- og 2006-lovene og indebar en udvidelse i forhold til det tilgrundliggende direktiv – skyldtes ifølge motiverne, jf. L 47 FT 2005-06, de specielle bemærkninger til § 1, stk. 1, nr. 13, hensynet til grundet brancheglidning at ligestille forskellige grupper af rådgivere. Bestemmelsen udgik af loven ved lov nr. 155 af 28. februar 2012. Af de almindelige bemærkninger i lovforslaget til denne lov fremgår, jf. L 59 FT 2011-12 s. 24, at ændringen, som var foranlediget af Advokatrådet, dels skyldes hensynet til advokaters tavshedspligt, som det tilgrundliggende direktiv værnede, dels at det måtte »erkendes, at anvendelsesområdet af § 1, stk. 1, nr. 13, litra f, er uklart« (denne observation kan uden større vanskelighed overføres til den fortsat gældende bestemmelse). Som en yderligere delbegrundelse anføres, at bestemmelsen havde givet en række fortolkningsproblemer, ligesom den havde givet væsentlige problemer i forhold til europæiske transaktioner,

idet rådgivere fra andre EU-lande var uforstående over for danske virksomheders krav om identifikationsoplysninger på områder, som klart falder uden for direktivet. I de specielle bemærkninger, lovforslagets s. 58 nævnes, at ophævelsen af bestemmelsen »indebærer, at advokater, ..., kun er omfattet af hvidvasklovens krav i de afgrænsede tilfælde, som fremgår af litra a-e«.

Det vil stemme med god professionsetik, at en advokat, selv om han bistår i en situation, der ikke udløser pligter efter hvidvaskloven, sikrer sig, at hans bistand ikke kan misbruges, herunder til hvidvask eller terrorfinansiering, jf. FATF's Guidance for a Risk Based Approach for Legal Professionals pkt. 14.

Advokatrådet har udarbejdet en vejledning om hvidvaskloven. Vejledningen er offentligt tilgængelig via Advokatsamfundets hjemmeside: <http://advokatsamfundet.dk>.

FATF offentliggjorde i 2008 en vejledning for advokater baseret på 2002-udgaven af FATF's 40 anbefalinger. Vejledningen blev revideret i foråret 2019. Den reviderede udgave, der er offentliggjort i juni 2019, afspejler den øgede vægt, som 2012-revisionen af FATF's anbefalinger lægger på den risikobaserede tilgang til hvidvaskkontrol. Den reviderede vejledning er tilgængelig via FATF's hjemmeside: <http://www.fatf-gafi.org>.

Til nr. 14

Efter nr. 14 er revisorer og revisionsvirksomheder godkendt i henhold til revisorloven omfattet af loven. 2006-lovens tekst omtalte kun revisorer som omfattet af loven, men det fremgik af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. L 47 FT 2005-06, de specielle bemærkninger til § 1, stk. 1, nr. 14, at den omfattede både revisorer og revisionsvirksomheder. Både 4. og 5. hvidvaskdirektiv omtaler i forbindelse med advokater, revisorer og ejendomsmæglere »fysiske eller juridiske personer under udøvelsen af deres erhverv«.

Pligterne efter loven omfatter kun forhold, der ligger inden for rammerne af den opgave, som revisoren har påtaget sig. Revisionsvirksomhed omfatter en bred vifte af opgaver til en bred skare af kunder. Opgaver, der kan betegnes som en revisors kerneopgaver, kan blandt andet omfatte revision, afgivelse af andre erklæringer med sikkerhed, bogholderi, forbedelse af årsregnskaber og perioderegnskaber, skatte-, selskabs- og investeringsrådgivning, opgaver, hvor kravet om revisorattestation er pålagt kunden ifølge lovgivning eller ifølge private aftaler, opgaver i forbindelse